

## BESLUT

2020-12-14 Dnr: 20/03835, 3836

### SAKEN

*Rapport*, SVT1, 2020-08-25, 19.30, inslag som visade när en man blev skjuten; fråga om våldsskildringar och om mediets genomslagskraft

### BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot bestämmelsen om våldsskildringar i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen eller mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

---

### INSLAGET

Inslaget handlade om att det uppstått protester på flera håll i USA efter en polisskjutning där en svart man skjuts av en vit polisman. En infogad skylt med texten "USA. Protester efter polisskjutning" visades under påannonseringen medan följande sades av programledaren.

En ny polisskjutning där en svart man skjuts i ryggen av en vit polis väcker ilska i USA. Skjutningen skedde i söndags, och filmades i staden Kenosha i Wisconsin. Sen dess har protesterna spridit sig till Portland, Madison och Chicago. Vi vill varna för starka bilder i inslaget.

Därefter visades en kort filmsekvens filmad på avstånd. I klippet såg man en man som rörde sig längs med förarsidan av en bil och öppnade bildörren med två polismän tätt bakom sig. När mannen satte sig i bilens förarsäte drog en av poliserna i hans vita linne och sköt honom i ryggen. Sju skott hördes. Den andra polisen stod bakom den första polisen och siktade med sin pistol mot mannen i bilen. Människor hördes skrika i bakgrunden och en kvinna i närheten av bilen skrek och hoppade upp och ner på gatan.

Därefter följde en bildsekvens från nattens oroligheter samt bilder på utbrända bilar filmade dagtid.

Därefter visades ett klipp med en basketspelare som uttalade sig om händelsen. I slutet av uttalandet visades filmsekvensen med skjutningen igen, i en omredigerad

version. Mannen syntes inledningsvis gå på en trottoar och runda bilen, med de båda polismännen bakom sig. En av dem riktade sitt vapen mot mannen. Ljuden från pistolskotten var bortredigerade och bilar hördes tuta.

Avslutningsvis intervjuades en svensk USA-korrespondent i direktsändning om bland annat skjutningen, att han sköts samtidigt som hans tre barn befann sig i bilen, det spända läget och hur händelserna kunde påverka det kommande presidentvalet.

## **ANMÄLNINGARNA**

Anmälarna är sammanfattningsvis kritiska till att filmsekvensen med mannen som sköts visades i inslaget. En anmälare anser att programledarens varning för starka bilder kom för nära inpå filmen. Hon inte hann stänga av tv:n. En annan anmälare anför att inslaget visades när barn och ungdomar tittar på tv och att det var respektlöst mot barnen i bilen att visa filmsekvensen.

En av anmälarna har angett att inslaget sändes den 27 augusti 2020. Granskningsnämnden har mot bakgrund av anmälningarna valt att granska det inslag som sändes i *Rapport* den 25 augusti 2020, kl. 19.30.

## **PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE**

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med bestämmelsen om våldsskildringar och anför följande.

Det nu anmälda inslaget sändes 13 minuter in i *Rapports* 19.30-sändning och föregicks av en tydlig varning från programledaren för att tittarna skulle kunna undvika att se på bilderna.

SVT kan inte finna att innehållet i sekvensen var av karaktären ”ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär” genom att vara detaljerade genom närbilder eller långvarigt och upprepat exponerade. Den aktuella mobilfilmen var filmad på avstånd. I bild syntes bilen på gatan samt poliserna, men det gick inte att se in i bilen. Varken den skottskadade mannen eller några barn syns i bild.

SVT har en skyldighet som programföretag att – bland annat i nyhetsprogram – informera publiken om det faktiska våld som förekommer. Redaktionen bedömde att det i det här fallet var avgörande att visa bilderna för förståelsen av vad som verkligen ägt rum. Bilderna som hade spridits efter händelsen var en direkt orsak till de våldsamma protester som sedan följde.

SVT bedömde att bilderna var obehagliga och varnade därför i påannonseringen. Programbolaget bedömde dock att filmsekvensen var möjlig att visa eftersom den

inte innehöll några närbilder och den skadade mannen inte syntes. Mannen överlevde också skotten.

Mot bakgrund av inslagets syfte att konkretisera en viktig problematik och givet att en varning sändes i direkt anslutning till bilderna kan SVT inte finna att inslaget strider mot bestämmelsen om våldsskildringar.

## **AKTUELLA BESTÄMMELSER**

Ett tv-program med ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär eller med pornografiska bilder får inte sändas under sådan tid och på sådant sätt att det finns en betydande risk för att barn kan se programmet, om det inte av särskilda skäl är försvarligt (5 kap. 2 § radio- och tv-lagen). Ett program med denna karaktär ska antingen föregås av en varning i ljud eller innehålla en varning som anges löpande i bild under hela sändningstiden.

Enligt lagstiftningens förarbeten innebär uttrycket ”ingående våldsskildringar av verklighetstrogen karaktär” skildringar som upplevs som realistiska av åskådarna och har en illusorisk verkan. Det innefattar också skildringar som är detaljerade, antingen genom att man ser våldet i närbild eller genom att det är fråga om långa eller upprepade sekvenser (prop. 1995/96:160 s. 94 f., prop. 1980/81:176 s. 14 och prop. 1986/87:151 s. 95).

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som innehåller våld. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på återhållsamhet i fråga om våldsskildringar och våldsinslag som sänds på tider då barn kan antas ta del av programmen. Nämnden tillämpar en strängare bedömning för program eller inslag före kl. 21.00 än för senare sändningar. Denna tidsgräns gäller dock inte för våldsskildringar i nyhetsprogram. För att inte lägga alltför stora hinder i vägen för nyhetsförmedlingen gäller huvudregeln att man vid nyhetssändningar före kl. 19.00 ska visa återhållsamhet i framställningssättet.

## **GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING**

Granskningsnämnden anser att det våld som förekom i inslaget inte var en sådan ingående våldsskildring av verklighetstrogen karaktär som avses i 5 kap. 2 § radio- och tv-lagen. Vid sin bedömning har nämnden bland annat beaktat att det var korta filmsekvenser som visades, att skjutningen var filmad på avstånd och att mannen som blev skjuten enbart delvis var synlig.

Enligt granskningsnämndens praxis gäller som huvudregel att programföretag ska visa återhållsamhet i framställningen av våldsskildringar i nyhetssändningar före kl. 19.00. Det aktuella inslaget sändes i *Rapport* kl. 19.30 och föregicks av en varning. Mot bakgrund av sändningstidpunkten strider inslaget inte mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Hanna Teleman.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Hanna Teleman

---

*Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.*